

UNIVERZITA KARLOVA

Filozofická fakulta

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2019/2020

Jméno a příjmení studenta:	Mgr. Rachel Mikos		
Identifikační číslo studenta:	77064905		
Typ studijního programu:	doktorský		
Studijní program:	Filologie		
Studijní obor:	Jazyky zemí Asie a Afriky		
Identifikační čísla studia:	381352		
Název práce:	Ambiguity and Abstraction in Mongolian Riddles: An Ethnolinguistic Analysis		
Pracoviště práce:	Ústav asijských studií (21-UAS)		
Jazyk práce:	angličtina		
Jazyk obhajoby:	čeština		
Školitel:	Mgr. Veronika Kapišovská, Ph.D.		
Oponent(i):	prof. Ágnes Birtalan prof. Marie-Dominique Even		
Datum obhajoby:	29.10.2020	Místo obhajoby:	Praha
Hlasování komise:	prospěl/a: 5	neprospěl/a: 0	
Průběh obhajoby:	<p>Předseda komise, doc. PhDr. Petr Zemánek, CSc. zahájil obhajobu a představil všechny přítomné. Kromě členů komise se obhajoby zúčastnily obě oponentky, prof. Ágnes Birtalan i prof. Marie Dominique Even, jako host se účastnil i doc. Ronald Kim (člen oborové rady). Školitelka Mgr. Veronika Kapišovská Ph.D. krátce uvedla doktorandku a seznámila komisi s uchazečkou a její prací. Poté kandidátka seznámila přítomné se svou disertační prací. Sdělila zejména: hlavním cílem předmětné disertační práce byla etnolingvistická analýza mongolských hádanek, podrobněji: zkoumání zvukových vzorů a aliterací, zkoumání morfologie mongolských hádanek, vysvětlení jejich obsahu, zjištění jejich etnografické reálie, odhalení jejich specifické mongolské etnopedagogie, včetně obsažených kosmologických názorů, zkoumání výskytu slovních výpůjček, lingvistické „eroze“, ideofonů, sémantické abstrakce a mnohoznačnosti, včetně funkce kognitivního „blendingu“ a kognitivního mappingu. Popsala rozčlenění práce a podrobně rozvedla obsah jednotlivých kapitol.</p> <p>Doc. PhDr. Petr Zemánek vyzval oponentky k přednesení výtahu jejich posudků s tím, že je vyzval, aby se soustředily především na diskusní části.</p> <p>Oponentky prof. Ágnes Birtalan a prof. Marie-Dominique Even přednesly závěry svých posudků.</p> <p>Prof. Birtalan uvedla, že by bylo dobré hledat i v dalších korpusech, včetně korpusu maďarského badatele Gábora Balinta, který shromáždil materiály mongolské i kalmycké v 19. století. Možné téma „nomadologie“ Deleuza a Guattariho by bylo lépe vysvětleno zvláštním úvodem na začátku. Taky by bylo dobré uvést do práce</p>		

více materiálu z terénu. Co se týče metaforického „prodeje“: občas to skutečně se stalo, že lidé končili jako otroci kvůli tomu, že neuměli odpovědět na hádanky (viz. článek Györgye Kary). Na závěr, prof. Birtalan doporučila disertaci ke klasifikaci „prospěla.“

Komentáře prof. Even zněly takto: čtení této práce bylo pro ni velmi příjemné, angličtina kandidátky je skvělá. Možné členění kategorie hádanek by mohlo vypadat jinak. Podobně jako předchozí oponentka, měla dr. Even dojem, že teorie Deleuze a Guattariho by zasloužila podrobnější vysvětlení. Přístup je velmi originální, i když občas i příliš lyrický, taky v rámci etnopedagogické analýzy hádanek je třeba uvést, že ty hádanky sloužily k rozvíjení intelektu dětí, a na závěr měla dotaz, proč kandidátka používala azbuku místo latinské transkripce. Taký uvedla, že jedno z „neznámých“ slov z hádanek uvedených v práci by mohl mít původ v perském slovu Huda (Bůh). Prof. Marie-Dominique Even, Ph.D. doporučila disertaci ke klasifikaci „prospěla.“

Následně kandidátka poděkovala oběma oponentkám za jejich postřehy, a uvedla vlastní pozice vůči nim: určitě bude zahrnut výzkum Gábora Balinta do budoucí podoby práce. Taky souhlasí, že rozsáhlejší úvod do tématu nomadologie Deleuze a Guattariho by byl na místě. Chtěla by dělat více terénní výzkum, jakmile to bude zase možné, a zahrne práce Györgye Kary na téma zotročení lidí, kteří odpověď na hádanky neznali. Klasifikace mongolských hádanek v sbírkách mongolských i západních badatelů si podstatně liší, přičemž „domácí“ klasifikace mongolských badatelů většinou odpovídá kosmologické vizi těch těchto hádanek. Problém transkripce chalchské mongolštiny v evropských jazycích je obecně znám, ale v chystané monografii, kandidátka pravděpodobně bude používat latinskou transkripci.

Následně, doc. PhDr. Petr Zemánek ptal oponentek, jestli měly další dotazy.

Prof. Birtalan se zeptala, jestli kandidátka přijala její komentáře. Kandidátka odpověděla, že ano. Uvedla, že je těžké zjistit, do jaké míry byly „humorné“ hádanky o buddhistických mniších skutečně posměšné nebo opovržlivé – v jedné publikaci ze sovětského období byly ty hádanky uvedené jako důkaz o „nechuti mongolského lidu k buddhistickým lamům“, zřejmě nelze na takové výroky úplně spoléhat.

Dále Prof. Even uvedla téma kontextu, ve kterém se hádanky dávaly, a dotaz, jestli byly určité hádanky, které se dávaly výhradně podle pohlaví mluvčího.

Následně probíhala diskuse. Dr. Elšík se ptal na kategorii „culturally grounded phonemes.“ Kandidátka odpověděla, že se jedná o fonémy, které jsou srozumitelné jen posluchačům, kteří se vyrostli v mongolském prostředí. Uvedla jeden příklad z práce, načež dr. Elšík ptal, jestli ty dvě slova nejsou spíše ideofony. Kandidátka odpověděla, že ne, protože mongolské ideofony vždy dávají velmi specifické obraz nějaké formy.

Klasifikace obhajoby:	prospěl/a (P)	
Předseda komise:	doc. PhDr. Petr Zemánek, CSc.
Členové komise:	doc. PhDr. Daniel Boušek, Ph.D.
	doc. Jan Dušek, Ph.D.
	Mgr. Viktor Elšík, Ph.D.
	doc. Mgr. Lukáš Zádrapa, Ph.D.